

vitătea, chiar și atunci când sunt doar aparente. Când un cronicar se plânge de această tiranie înseamnă că se află la locul nepotrivit. Nimeni nu te obligă să scrii la o publicație ce contravine propriilor principii. Iar dacă este vorba de o oarecare concesie, ea se referă la limbaj, nu la idei. Intuițiile bune sau rele se păstrează, indiferent că scrii douăzeci de rânduri sau o sută, că folosești toată masa vocabularului sau numai fondul principal.

Sebastian-Vlad Popa

1. Singurul criteriu este emoția. Se întâmplă uneori să plonjez în straniul inteligent al discursului de pe scenă, care-mi provoacă întâi o emoție difuză, neprecizată, apoi emoția se decantează, devine „rece”, analitică, pentru ca, în cele din urmă, să simt că adevărul pe care mi-l comunică spectacolul se înfierbântă și că mi-l asum organic. Am descris aici experiența ideală de spectator. De multe ori nu trăiesc decât un flux de umori, fără nici o emoție. Pentru mine, emoția înseamnă valoare. Bine ar fi să nu se confunde popularitatea genurilor minore și, în general, însăilările după rețete care „aduc publicul în sala de spectacol” cu emoția artistică. Mai trebuie oare spus că emoția artistică este o funcție cunoscătoare, nu doar o simplă petrecere de senzații?

2. Etimologic, politico e sinonim cu urban, dacă nu mă înșel. Cum orășeni

suntem toți cei de prin preajmă...

Bine, dacă înțelegem prin politețe, ipocrizie, atunci sunt împotriva „politeții”. Dar când spun politețe mă gândesc la civilitatea actului critic care, paradoxal, poate îngădui cruzimea, dar în nici un caz grosolănia.

3. Bănuiesc că la cotidian se poate face analiză de spectacol tot atât de bine cum se face în presa culturală. Probabil că la ziar relatarea trebuie să fie mai sintetică și să aibă și un aspect publicitar. Dar nu are voie să rateze ceea ce așteaptă cititorul ca informație de prim ordin: decodarea spectacolului, o nouă sintaxă, revelatorie a lui și nu doar o trâmbiță de nume și de anecdote din jurul reprezentăției de teatru.

Dar întrebarea se referă la realitatea presei noastre de azi. La revistele de cultură se scrie cronică, iar la majoritatea cotidianelor – mai exact, acolo unde nu sunt redactori sau colaboratori critici de teatru – se face trâmbiță. Interesant ar fi de văzut ce s-ar putea spune despre cronicile considerate a fi profesionale.

4. Nu sunt niciodată crispat de ideea că trebuie să fiu lucid – sau obiectiv, cum se spune. Mă duc întotdeauna la teatru ca să fiu subiectiv. Mă duc pentru a-mi procura plăcerea în beneficiul foarte strict al meu, egoist.

5. Sunt foarte neîndemânatic, dar recunosc că îmi place să fiu neîndemânatic. Imediat după spectacol, de obicei, mă manifest destul de zgomotos. Simt nevoia să spun tot... Majoritatea criticilor

de teatru, când ies de la spectacol, sunt impenetrabili. Chinezește. Sau, cel puțin, discreți. Eu, în schimb, nu reușesc să fiu deloc prudent. Comunic imediat, întreb, mă agită. Nici atunci când nu-mi lămuresc vreo șaradă, vreo aluzie mai complicată, vreun cifru nu mă crispez și nu mă ascund. Iar când spectacolul mă entuziasmează îmi vine să dansez. Dimpotrivă, se întâmplă să-l bruschez „critic”, chiar în seara aceea, pe protagonist. Nu caut cu orice preț prilejul, dar nici nu-l ocolesc. Mă iluzionez și eu că îi comunic creatorului de teatru, și încă mai omeneste decât prin presă, o informație care s-ar putea să nu-l lase indiferent.

Revenind la o întrebare de mai devreme: sunt politico; politician nu sunt.

6. În ceea ce mă privește, niciodată. Există cel mult constrângeri de ordin „locativ”, ceea ce e firesc. Pe deasupra, revistele de teatru sau rubricile de teatru în România nu sunt polarizate ideologic, nu cultivă estetici teatrale. Cum nu mai e actuală critica de direcție în nici un teritoriu artistic, cronicarii de teatru n-au pe ce baricade să lupte. Ei se pot grupa cel mult în funcție de afinitățile lor subiective sau de strategia carierei lor în breaslă. Însă chiar și așa stând lucrurile, mi-e imposibil să acuz critica de teatru de la noi de neonestitate.

Anchetă realizată de
Mirona Hărăbor
Marinela Țepuș

Sp_s praful de pe scândură

Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică și noua dramaturgie

Acum șapte sau opt ani, un grup de proaspeți absolvenți ai unei școli de teatru din Londra, Central School of Speech and Drama, au reușit să strângă aproape șase mii de cărți pentru Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică din București. În principal, volume de teatru, dar și proză, eseuri, critică literară, teatrală, cinematografică. Toate donate, unele cu dedicații – apăreau nume ca Sir John Gielgud sau Peter Brook. Britanicii au închiriat un mijloc de transport, le-au adus ei înșiși la București și au lucrat o săptămână, confectionând rafturi pentru cărțile respective (imaginându-și probabil din start reacția foarte probabilă a românilor, care se vor lua cu mâinile de cap în fața unei cantități de muncă neprevăzute, blestemându-și zilele).

Condiția inițială fusese ca biblioteca aceasta să fie separată de biblioteca centrală a universității, urmând ca doi studenți să fie angajați cu câte o jumătate de normă ca bibliotecari. Decanul și rectorul de la data respectivă au fost cooperanți și

biblioteca s-a inaugurat rapid. Tinerii actori britanici au plecat mulțumiți, donând inclusiv o mașină pentru confectionat legitimații în tiplă.

Un timp, am continuat să-i asigur că biblioteca funcționează. Și ea funcționa. Românește, desigur.

Cu cărți împrumutate fără a fi înregistrate nicăieri, cu un program aleatoriu, până când o studentă la Teatologie, mai conștiincioasă, a reușit să ia volumele în evidență. Dispăruseră deja peste o mie de cărți. La un moment dat, fondul s-a vărsat totuși la biblioteca mare a universității. Vreo patru mii și ceva de cărți au sporit zestrea singurei biblioteci specializate în teatru și film din România. „Acum să vezi”, m-am gândit, „ce titluri noi vor apărea la examenele de teatru contemporan și la cele de absolvire la Casandra.”

Ei bine, n-au apărut. Și Casandra continuă să prezică plictiseala tot mai mare care se așterne peste teatrul românesc.

Theodor-Cristian Popescu